

Com faig front a la implantació d'un projecte no sostenible d'energies renovables al meu terme municipal?

Guia interpretativa del Decret Llei 16/2019 de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls de les energies renovables.

EDITA:

Índex de continguts

1. Introducció i justificació de la guia	3
2. El Decret Llei 16/2019: què és, d'on sorgeix i quins objectius persegueix?	4
3. La Ponència d'Energies Renovables: què és i quin paper té en l'aprovació dels projectes?	5
4. Quins són els criteris per a la implantació d'un projecte d'energies renovables i quines característiques han de tenir els projectes?	7
5. Informació pública en el tràmit de consultes prèvies: què hi tinc a dir?	9
6. Tramitació posterior a les consultes prèvies i el paper dels ens locals	11
6.1 Autorització administrativa	11
6.2 Avaluació d'impacte ambiental	12
6.3 Aprovació urbanística del projecte	15
6.4 Informació pública i tràmit d'audiència	17
7. El meu municipi es veurà afectat per projectes d'energies renovables: què puc fer?	18
7.1 Actuacions prèvies en la modificació del POUM	19
7.2 Aprovació de l'avanç de modificació del POUM	20
7.3 Aprovació inicial de la modificació del POUM	21
7.4 Aprovació provisional de la modificació del POUM	22
7.5 Aprovació definitiva de la modificació del POUM	23
8. Recomanacions generals	24

1. Introducció i justificació de la guia

Arran de l'aprovació, el novembre de 2019, del Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables, s'ha iniciat una acceleració en la tramitació de projectes de centrals eòliques i fotovoltaïques que estan afectant molt negativament i posant en greu perill el futur de molts espais naturals de gran importància ecològica, de paisatges de valor incalculable, de zones d'importància geològica, històrica i cultural, d'àrees importants pel futur d'una agricultura de qualitat i en greu perill la conservació de biodiversitat i afavorint la seva pèrdua, causant la mort de milers d'espècies en perill d'extinció i alterant els seus hàbitats. A més a més, s'està afectant molt severament la qualitat de vida i el futur de la gent que viu al món rural.

La concentració de projectes de producció energètica en zones rurals, poc poblades, on el terreny és més barat per les empreses elèctriques, compromet els projectes de desenvolupament basats en la valorització dels productes de la terra i en el turisme de qualitat, que són el futur de molts territoris. A més no resol cap de les problemàtiques del món rural: envelliment de la població, manca de relleu generacional a l'agricultura, manca de serveis i despoblament. La instal·lació d'aquestes centrals energètiques, a més, no deixa riquesa, no crea ocupació i no fixa la gent al territori ni n'atrau de nova.

Aquesta ubicació majoritària en zones rurals fa que, molt sovint, les administracions locals i comarcals es vegin desbordades per l'allau de tramitacions de consultes prèvies i d'informes per l'avaluació ambiental que han d'emetre. Informes que, en cas de no ser emesos, moltes vegades és llegit com una acceptació dels projectes. Per tot això, es presenta aquesta Guia que pretén donar eines, recursos i una lectura interpretada del Decret 16/2019.

Així doncs, es pretén exposar, de la forma més didàctica i pràctica possible quin és el contingut del Decret Llei 16/2019 i quin és el paper dels ens municipals en la implantació de projectes d'energies renovables tramitats sota les previsions d'aquesta norma, ja sigui un

projecte de parc eòlic (PE), d'una planta solar fotovoltaica (PSF) o d'un projecte mixt d'energia solar i fotovoltaica.

2. El Decret Llei 16/2019: què és, d'on sorgeix i quins objectius persegueix?

El Decret Llei 16/2019 és una norma amb rang de Llei que sorgeix com a fruit de les inquietuds existents a Catalunya en matèria de resposta a la situació d'emergència climàtica que vivim.

La Generalitat de Catalunya, davant la nova alerta feta per la comunitat científica i veient amb preocupació els impactes que el canvi climàtic té i tindrà va decidir elaborar una norma que afavorís la implantació de les energies renovables, i així mitigar els efectes del canvi climàtic sobre el medi natural i la salut humana.

Amb la finalitat de mitigar el canvi climàtic, el Govern va assumir els compromisos següents en matèria energètica:

1. Adoptar les mesures de simplificació administrativa necessàries per eliminar els obstacles que puguin posar en perill l'assoliment dels objectius en matèria de mitigació del canvi climàtic i transició energètica.
2. Incrementar els incentius i prioritzar les polítiques i els recursos públics destinats a la transició necessària cap a un model energètic cent per cent renovable, desnuclearitzat i descarbonitzat, neutre en emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.
3. Declarar instal·lacions d'interès territorial estratègic les instal·lacions fotovoltaïques que utilitzin sistemes de captació d'energia fotovoltaica avançats i eficients. Elaborar, una estratègia territorial per a la implantació de les instal·lacions d'energia renovable, fonamentalment eòlica i fotovoltaica, necessàries per desenvolupar la transició energètica a Catalunya i complir amb els objectius de la Llei 16/2017, del canvi climàtic, en matèria d'energia.
4. Revisar la legislació catalana vigent amb la finalitat de detectar aquelles normes que afavoreixin l'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle o dificultin combatre els efectes del canvi climàtic.

El resultat d'aquesta normativa, a dia d'avui, ha estat una simplificació administrativa substancial, factor que permet que els projectes d'energies renovables proliferin al territori.

3. La Ponència d'Energies Renovables: què és i quin paper té en l'aprovació dels projectes?

La Ponència d'Energies Renovables és un òrgan col·legiat, adscrit al Departament de Territori i Sostenibilitat i creat a partir del Decret 16/2019, que té com a funcions analitzar la viabilitat dels avantprojectes de parcs eòlics i plantes solars fotovoltaïques, des de el punt de vista del seu emplaçament, i portar a terme les actuacions relatives a l'avaluació d'impacte ambiental d'aquests projectes en una fase posterior. La Ponència es pronuncia sobre la viabilitat inicial de projectes de parcs eòlics i plantes solars fotovoltaïques d'una potència superior a 100 kW i igual o inferior a 50 MW.

La seva composició és variada, i conté representants dels Departaments competents en matèria de medi ambient, energia, urbanisme i paisatge, canvi climàtic, patrimoni cultural i agricultura.

Per a l'anàlisi de la viabilitat dels avantprojectes d'energies renovables es constitueix un grup de treball específic reduït, integrat per representants dels Departaments esmentats.

Abans d'implantar un projecte, les empreses interessades han de fer una consulta prèvia a la Ponència d'energies renovables. En aquesta consulta la Ponència es pronunciarà sobre la viabilitat de l'emplaçament de la instal·lació proposat. L'empresa interessada haurà de presentar a la Generalitat la següent documentació, la qual posteriorment es sotmetrà a consultes prèvies:

1. **Un avantprojecte.** En el document d'avantprojecte s'han de definir les característiques del projecte, definint l'emplaçament concret dels aerogeneradors o plaques solars, amb una descripció del recurs eòlic existent en el cas d'un parc eòlic, el traçat soterrat de les línies elèctriques interiors, la línia elèctrica d'evacuació, la subestació del parc o de la planta, l'edifici de control, els vials d'accés i de servei i els terminis d'execució del projecte.

2. **Un estudi de diagnòstic territorial i del medi afectat per el projecte.** En aquest document s'ha d'especificat si el parc eòlic o la planta solar fotovoltaica compleix amb els criteris generals i específics per a implantar aquestes instal·lacions, descrits als articles 7, 8 i 9 del Decret Llei 16/2019 i desenvolupats a l'apartat 3 d'aquesta guia.
3. **Un estudi en el qual s'estudiïn les principals alternatives considerades** i que contingui un anàlisi dels potencials impactes de cadascuna d'elles.

Un cop la Ponència ha rebut aquests tres documents (avantprojecte, estudi de diagnòstic territorial i del medi afectat, i l'estudi de les alternatives considerades) ha d'informar a l'Ajuntament o Ajuntaments dels municipis on es projecta l'activitat, així com a la resta d'administracions públiques que es considerin afectades i entitats ambientals interessades.

En el termini de **tres mesos**, la Ponència d'energies renovables s'ha de pronunciar sobre la viabilitat de la proposta. La decisió de la Ponència **pot ser favorable** respecte de la documentació presentada (normalment imposa alguna condició respecte la mateixa, precisant en quines condicions es pot implantar l'activitat) **o pot no ser-ho. En aquest últim cas s'acabaria la tramitació del projecte.**

S'ha de precisar que, en aquesta fase de consulta prèvia, **un pronunciament favorable de la Ponència no es tradueix en una implantació garantida del projecte.** El que indica aquesta consulta prèvia és que no existeixen elements determinants dins de la documentació presentada que considerin el projecte com a insalvable o que es desaconselli la ubicació. El pronunciament favorable no garanteix doncs, que en fases de tramitació futures no sorgeixin nous elements que afectin de forma negativa a la seva tramitació.

La decisió de la Ponència sobre la consulta prèvia formulada per els promotors esgota la via administrativa, el que vol dir que es podrà interposar contra aquesta resolució:

- Recurs potestatiu de reposició davant de la Ponència.
- Recurs contenciós-administratiu a l'òrgan jurisdiccional corresponent.

Tot i que la Ponència d'energies renovables acostuma a resoldre dins del termini de tres mesos la consulta prèvia de la promotora, on s'aporten els documents esmentats i fent menció sobre la viabilitat inicial del projecte, **en el cas de que en aquest termini no**

s'obtingui resposta, la persona promotora pot continuar amb la tramitació; no s'entén que el projecte decaigui si no s'obté resposta de la Ponència d'energies renovables.

El promotor té dos anys per presentar el projecte d'autorització des de la resposta de la consulta prèvia per part del promotor a la Ponència d'energies renovables. Si transcorre aquest termini sense presentar-lo, ha de tornar a sotmetre la documentació pertinent a la fase de consulta prèvia.

4. Quins són els criteris per a la implantació d'un projecte d'energies renovables i quines característiques han de tenir els projectes?

En la implantació de projectes d'energies renovables no és vàlida qualsevol ubicació i existeixen una sèrie de característiques generals per a la implantació d'aquests projectes, així com característiques específiques per als projectes d'energies renovables per a què siguin més respectuosos amb l'ambient. Aquests criteris es troben regulats dels articles 7 a 9 del Decret Llei 16/2019.

Els criteris generals es troben regulats a l'article 7, i són els següents:

1. Situació del projecte en emplaçaments compatibles amb el planejament territorial i urbanístic, que reuneixin les condicions idònies des de el punt de vista tècnic, econòmic, energètic, ambiental, urbanístic i paisatgístic, i en les zones que reuneixin aquests requisits:
  - a. No afectació significativa sobre el terreny d'influència, sobre el patrimoni natural, la biodiversitat i sobre el patrimoni cultural.
  - b. Adequació de les directrius i objectius d'ordenació territorial i de paisatge.
  - c. Minimització de l'impacte territorial generat per els nous accessos a les instal·lacions o per la modificació dels existents.
  - d. Minimització de l'impacte territorial generat per línies elèctriques de connexió a la xarxa elèctrica, cercant la proximitat en la xarxa elèctrica més idònia i evitant que discorrin per espais d'elevat valor natural.

2. El caràcter agrícola o forestal del terreny no és, en si mateix, un obstacle per a la implantació, sempre que es respectin els criteris prèviament esmentats.
3. Les línies elèctriques d'evacuació han de disposar de suports no perillosos per a l'avifauna i de cables a terra dotats de salvaocells.

De forma més específica, l'article 8 precisa criteris concrets per a escollir l'emplaçament dels parcs eòlics:

1. Minimitzar l'afectació als terrenys d'elevat valor natural, l'afectació sobre les espècies amenaçades o especialment vulnerables als parcs eòlics, així com els punts estratègics per al pas migratori de les aus i evitar les àrees crítiques de rapinyaires amenaçades.
2. Evitar emplaçaments d'elevat impacte paisatgístic i d'elevada significació o rellevància per a la societat d'acord amb el catàleg de paisatge.
3. Tenir en compte l'impacte acumulatiu derivat de la concentració de parcs eòlics en determinades parts del territori.
4. Es consideren zones no compatibles amb la implantació de parcs eòlics els espais naturals d'especial protecció (ENPE), les zones d'especial protecció de les aus (ZEPA) i els espais naturals inclosos en el PEIN de superfície inferior a 1000 ha. No obstant, a través d'estudis i anàlisis específics, que hagin de reflectir-se en un pla territorial sectorial, es pot modificar i precisar aquest criteri.

Igualment, l'article 9 precisa criteris per a la **implantació de plantes solars fotovoltaïques**:

1. El respecte a la matriu biofísica del territori, tenint en compte el criteri de proporcionalitat amb l'entorn i el model parcel·lari existent.
2. L'adaptació al terreny on s'ubiquin, el manteniment del traçat dels camins existents i la no modificació de forma significativa del seu recorregut, la configuració dels marges i altres elements existents com l'arbrat d'interès, torrents, recs i similars, tot i que això suposi que l'àmbit de la planta tingui que ser discontinu.
3. La minimització dels moviments de terres de manera que les plaques es situïn prioritàriament sense cimentat continu i sobre el terreny natural.
4. El manteniment d'una separació mínima de les tanques en camins i espais especialment freqüentats.

5. La no afectació significativa en sòls d'alt valor agrològic o d'elevat interès agrari.
6. No són zones compatibles amb la implantació de plantes solars fotovoltaïques els espais naturals inclosos en la Xarxa Natura 2000, excepte si les plantes estan destinades a l'autoconsum, o ocupen menys de tres hectàrees, o es situen en un municipi que no disposi d'una altra tipologia de sòl. No obstant, a través d'estudis i anàlisis específics, que han de reflectir-se en un pla territorial sectorial, es poden modificar i precisar aquests criteris.

5. Informació pública en el tràmit de consultes prèvies: què hi tinc a dir?

Com a ens local, el primer moment en el qual es tingui constància de la intenció d'instal·lar un projecte d'energies renovables al terme municipal serà quan la Ponència hagi rebut la documentació necessària per a la fase de consultes prèvies per part de la promotora (document d'avantprojecte, anàlisi d'alternatives i diagnosi ambiental i territorial) i aquesta ho notifiqui al municipi o municipis afectats.

Si bé és cert que existeix aquest tràmit d'informació pública en la fase de consultes prèvies, **no s'especifica a la norma quin és el termini per formular les alegacions que es considerin pertinents**. S'ha observat una **tendència inconstant** per part de la Ponència pel que fa a aquest extrem (30 dies naturals, 30 dies hàbils, 20 dies hàbils, etc.) motiu per el qual es recomana que, en cas de que la notificació rebuda origini algun tipus de dubte, us poseu en contacte amb la Ponència o l'Oficina Territorial d'Avaluació Ambiental corresponent i demaneu quina és la durada exacta d'aquestes consultes prèvies.

En aquest tràmit els interessats poden fer valer davant de la Ponència d'energies renovables totes aquelles qüestions que creguin convenientes en relació amb el projecte previst.

De forma general, es recomana estudiar diferents aspectes, com per exemple:

- **Règim de compatibilitat amb el planejament territorial i urbanístic:** un dels aspectes clau que han de complir els projectes d'energies renovables és la compatibilitat amb els diferents usos del sòl on es pretenen ubicar els aerogeneradors

i les plaques solars, així com els camins interns i vials d'accés i les línies que connectin les instal·lacions amb la subestació elèctrica transformadora.

En aquest punt és clau tenir clar quines són les normes d'ordenació del Pla territorial que afecta al municipi, així com les normes urbanístiques del municipi en qüestió.

Per facilitar aquest estudi es recomana fer servir eines com el Mapa Urbanístic de Catalunya (MUC) o el Registre Planejament Urbanístic de Catalunya (RPUC).

- **Afectació al medi natural, biodiversitat, hàbitats, paisatge i sòls agraris:** aquest és un dels altres aspectes clau a tenir en compte, ja que el Decret Llei 16/2019 dona especial importància al respecte de l'ambient, espais protegits i els espais agraris. Per estudiar el grau de compatibilitat i les afeccions del projecte es poden fer ús de diverses bases de dades ambientals disponibles a la xarxa. Històricament s'ha mostrat un gran respecte per aquells territoris on consta que hi ha exemplars d'àguila cuabarrada (*Aquila fasciata*).
- **Fragmentació de macroprojectes:** no és estrany que en la fase de consulta prèvia es presentin com a projectes "petits" diferents PE o PSF per una mateixa promotora, propers territorialment i que comparteixen les mateixes infraestructures d'evacuació. Aquesta és una qüestió que, si bé és cert que la Ponència no hi acostuma a entrar en les seves resolucions sobre la viabilitat dels projectes, és important fer-la valdre, ja que és indicativa de la voluntat de la promotora d'eludir la legislació vigent. Totes aquelles infraestructures que comparteixen la mateixa infraestructura d'evacuació fins a la Subestació Elèctrica Transformadora són considerades segons jurisprudència del Tribunal Suprem un únic projecte. És habitual que les promotores presentin diversos projectes "fraccionats" per tal de sotmetre's a l'àmbit d'aplicació del Decret Llei 16/2019 i no sotmetre's a que el projecte es tramiti per via ministerial. Aquesta pràctica també s'empra com a eina per fragmentar el procediment d'Avaluació d'Impacte Ambiental al qual s'han de subjectar aquests projectes i aconseguir crear una aparença de que l'impacte al medi és menor. S'ha d'advertir que aquestes actuacions són profundament il·legals i, si es detecten, s'han de comunicar a l'Administració.
- **Anàlisi d'alternatives:** en aquest cas, s'ha de comprovar molt bé que les alternatives presentades per la promotora són alternatives reals, és a dir, d'ubicacions diferents del projecte i amb altres característiques, i no merament variacions intrascendents

per tal de complir amb el mínim esforç amb els requisits legals (canviar un aerogenerador de lloc o canviar el model de plaques solars a emprar, fer servir un aerogenerador més o menys en les alternatives, o reutilitzar alternatives en diferents projectes, entre d'altres, serien exemples de mala praxis per part del promotor). També hi ha de constar l'alternativa zero, és a dir, les conseqüències de no implementar el projecte.

6. Tramitació posterior a les consultes prèvies i el paper dels ens locals

Si el projecte d'energies renovables presentat pel promotor supera la fase de consultes prèvies, ja sigui condicionat o sense condicionar, caldran una sèrie de tràmits posteriors per tal d'iniciar les obres d'instal·lació i posar el projecte d'energies renovables en funcionament. En totes aquestes fases, els ens locals tenen un paper, ja sigui a través del tràmit d'informació pública comú per a la fase d'autorització administrativa, avaluació d'impacte ambiental i aprovació del projecte d'actuació específica d'interès públic en sòl no urbanitzable

6.1 Autorització administrativa

El promotor del projecte, un cop finalitzada la fase de consultes prèvies de la Ponència d'energies renovables ha de sol·licitar l'autorització administrativa prèvia i de construcció a la Oficina de Gestió Empresarial de la Generalitat. En aquesta sol·licitud el promotor ha d'aportar una sèrie de documents específics.

Si ens trobem davant d'un projecte de parc eòlic, el promotor ha d'aportar un document acreditatiu de la seva capacitat legal, tècnica i econòmica; un projecte executiu corresponent al parc eòlic i a les instal·lacions d'interconnexió amb la xarxa elèctrica signades per un tècnic competent (entre d'altres qüestions ha d'incloure la titularitat de la instal·lació i dels agents actuants, l'emplaçament incloent-hi vies properes, accessos, zona d'implantació, coordenades UTM de cadascun dels aerogeneradors, objecte i abast del projecte, descripció de la instal·lació, etc.); una declaració de les característiques tècniques de la instal·lació; una

declaració del tècnic competent, si s'escau; una declaració responsable, signada pel facultatiu competent que ha signat el projecte executiu, que acrediti el compliment de la normativa que li sigui d'aplicació (Annex I apartat a) del Decret Llei 16/2019).

En el cas dels projectes de plantes solars fotovoltaïques, el promotor ha d'aportar la documentació acreditativa de la capacitat legal, tècnica i econòmica de la persona sol·licitant; projecte tècnic corresponent a la planta solar fotovoltaïca i a les instal·lacions d'interconnexió amb la xarxa elèctrica signat pel tècnic competent i que haurà d'incloure, com a mínim, la documentació i la informació suficient sobre, la titularitat de la instal·lació i agents actuants, l'emplaçament de la instal·lació, incloent els accessos, les vies properes, la zona d'implantació i les coordenades UTM; referència cadastral de la parcel·la, l'objecte i abast del projecte, els antecedents que motiven la promoció de la instal·lació objecte d'autorització, descripció de la instal·lació i dels equips principals, etc.; la declaració sobre les característiques tècniques instal·lació; la declaració del/de la tècnic/a competent, si s'escau; la declaració responsable, signada pel facultatiu competent que ha signat el projecte executiu, que acrediti el compliment de la normativa que li sigui d'aplicació; documentació acreditativa de l'atorgament d'accés i punt de connexió a la xarxa elèctrica; separata per a cadascuna de les administracions públiques afectades, organismes i, si s'escau, empreses de serveis públics o de serveis d'interès general; una llista de béns i drets afectats, si el sol·licitant demana el reconeixement d'utilitat pública als efectes d'expropiació forçosa i imposició de servituds (Annex I apartat b) del Decret Llei 16/2019).

6.2 Avaluació d'impacte ambiental

Li correspon a la Ponència d'energies renovables emetre la declaració d'impacte ambiental o l'informe d'impacte ambiental del projecte en el termini màxim de quatre mesos des de que disposi de tot l'expedient administratiu tramitat per l'òrgan competent en matèria d'energia.

La declaració d'impacte ambiental o l'informe d'impacte ambiental han de tenir el contingut que estableix la normativa vigent en la matèria i s'han de publicar al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya i a la seu electrònica de l'òrgan ambiental. En funció de les característiques del projecte, aquest s'haurà de sotmetre a un procediment d'avaluació

ambiental més complex (avaluació ambiental ordinària) o més senzill (avaluació d'impacte ambiental simplificada).

En relació a aquesta qüestió, la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, determina en el seu Annex I quins projectes s'han de sotmetre a avaluació d'impacte ambiental ordinària (procediment que finalitza amb l'emissió de la Declaració d'Impacte Ambiental) i l'Annex II quins projectes es sotmeten a avaluació d'impacte ambiental simplificada (procediment que finalitza amb l'emissió d'un Informe d'Impacte Ambiental). A continuació es reproduïxen els fragments dels Annexos que són d'interès als efectes d'aquesta guia:

“ANEXO I. Proyectos sometidos a la evaluación ambiental ordinaria regulada en el título II, capítulo II, sección 1.^a

[...]

Grupo 3. Industria energética.

[...]

i) Instalaciones para la utilización de la fuerza del viento para la producción de energía (parques eólicos) que tengan 50 o más aerogeneradores, o que tengan más de 30 MW o que se encuentren a menos de 2 km de otro parque eólico en funcionamiento, en construcción, con autorización administrativa o con declaración de impacto ambiental.

j) Instalaciones para la producción de energía eléctrica a partir de la energía solar destinada a su venta a la red, que no se ubiquen en cubiertas o tejados de edificios existentes y que ocupen más de 100 ha de superficie.”

“ANEXO II. Proyectos sometidos a la evaluación ambiental simplificada regulada en el título II, capítulo II, sección 2.^a

g) Instalaciones para la utilización de la fuerza del viento para la producción de energía. (Parques eólicos) no incluidos en el anexo I, salvo las destinadas a autoconsumo que no excedan los 100 kW de potencia total.

[...]

i) Instalaciones para producción de energía eléctrica a partir de la energía solar, destinada a su venta a la red, no incluidas en el Anexo I ni instaladas sobre cubiertas o tejados de edificios o en suelos urbanos y que, ocupen una superficie mayor de 10 ha.”

El tràmit d'informació pública d'aquests procediments, tal i com s'ha esmentat, és únic per a l'atorgament de l'autorització administrativa, l'avaluació d'impacte ambiental i l'aprovació urbanística del projecte.

El contingut de la **Declaració d'Impacte Ambiental** serà el següent:

- Identificació del promotor del projecte i de l'òrgan substantiu, i la descripció del projecte.
- El resum del tràmit d'informació pública i de les consultes de les Administracions Públiques afectades i a les persones interessades, i com se les ha tingut en consideració.
- El resum de l'anàlisi tècnic realitzat per l'òrgan ambiental.
- Si procedeix, les condicions que han d'establir-se i les mesures que permeten prevenir, corregir i en el seu cas compensar els efectes adversos sobre el medi ambient.
- Si pertoca, la conclusió de l'avaluació de les repercussions sobre la Xarxa Natura 2000. Quan es comprovi l'existència d'un perjudici a la integritat de la Xarxa Natura 2000 s'inclourà una referència a la justificació documental efectuada per el promotor i si procedeix mesures compensatòries.
- El programa de vigilància ambiental.
- Si procedeix,, la creació d'una comissió de seguiment.
- En el cas d'operacions periòdiques la motivació de la decisió i el termini al que es refereix la disposició addicional desena.
- En el cas de projectes que vagin a causar a llarg termini una modificació hidromorfològica en una massa d'aigua superficial o una alteració del nivell en una massa d'aigua superficial o un alteració del nivell en una massa d'aigua subterrània, es determinarà si de l'avaluació practicada s'ha deduït que allò impedirà que assoleixi el bon estat o potencial, o que allò suposi un deteriorament del seu estat o potencial de la massa d'aigua afectada. En cas afirmatiu, la declaració inclourà a més:

- a) Relació de totes les mesures factibles, que s'hagin deduït de l'avaluació, per pal·liar els efectes adversos del projecte sobre l'estat o potencial de les masses d'aigua afectades.
- b) Referència a la conformitat de la unitat competent en planificació hidrològica de l'organisme de conca amb l'avaluació practicada i les mesures mitigadores senyalades.

L'informe d'impacte ambiental en el que conclou el tràmit d'avaluació d'impacte ambiental simplificada s'haurà de pronunciar sobre si el projecte s'ha de sotmetre a avaluació d'impacte ambiental ordinària per els seus efectes adversos al medi ambient; o bé si el projecte no té efectes adversos significatius sobre el medi, en la forma establerta a l'Informe d'Impacte Ambiental, que indicarà al menys les característiques del projecte i les mesures previstes per preveure el que d'altra manera hagués estat un efecte advers al medi; o bé si no es possible dictar una resolució fundada sobre els efectes adversos al medi, al no disposar l'òrgan d'elements a valorar suficients, procedent a l'arxiu d'aquestes actuacions.

6.3 Aprovació urbanística del projecte

Pel que fa al projecte d'actuació específica en sòl no urbanitzable, aquest és necessari per a aquelles actuacions específiques d'interès públic regulades a l'article 47.4 del Text Refós de la Llei d'Urbanisme (entre les quals es pot entendre que s'inclouen els PE i les PSF).

El projecte d'actuació específica en sòl no urbanitzable necessita que es formuli incloent-hi la següent informació:

- Una justificació específica de la finalitat del projecte i de la compatibilitat de l'actuació amb el planejament urbanístic i sectorial.
- Un estudi paisatgístic.
- Un estudi arqueològic i un informe del Departament competent en matèria de cultura si l'actuació afecta a restes arqueològiques d'interès declarat.
- Un informe del Departament competent en matèria d'agricultura si no es comprès en un pla sectorial agrari.

- Un informe de l'administració hidràulica, si l'actuació afecta a aqüífers classificats, zones vulnerables o zones sensibles declarades de conformitat amb la legislació vigent, o masses d'aigua en mal estat o en risc d'estar-ho.
- Un informe de l'administració hidràulica, si l'actuació afecta aqüífers classificats, zones vulnerables o zones sensible declarades de conformitat amb la legislació vigent, o masses d'aigua en mal estat o en risc d'estar-ho.
- Un informe de l'institut de l'Institut Geològic de Catalunya, si l'actuació afecta a jaciments paleontològics o punts geològics d'interès.
- Els altres informes que exigeixi la legislació sectorial.

L'aprovació prèvia d'aquest projecte correspon a l'Ajuntament, i l'aprovació definitiva correspon a la Comissió Territorial d'Urbanisme que correspongui, en el termini de tres mesos des de que es presenta l'expedient complet si afecta a un únic terme municipal.

La aprovació definitiva dels projectes d'actuacions específiques d'interès públic no incloses en un pla especial urbanístic és requisit per a poder tramitar les llicències/autoritzacions de caràcter municipal .

El projecte d'actuació específica en sòl no urbanitzable per a la implantació d'un projecte d'energies renovables presenta diverses particularitats arrel de l'aprovació del Decret Llei 16/2019. A través de l'aprovació del projecte d'actuació específica en sòl no urbanitzable s'autoritza la implantació de les infraestructures d'un projecte atenent a les següents circumstàncies:

- Quan aquesta actuació no estigui prevista en el planejament territorial o urbanístic, es pot aprovar el projecte d'actuació específica, sense que sigui exigible modificar el planejament urbanístic ni aprovar un pla especial urbanístic autònom per emparar aquesta actuació, sempre que aquesta no estigui prohibida per llei o per el planejament vigent.
- Quan estiguin previstes per el planejament territorial o urbanístic sense establir la ordenació detallada, es pot aprovar un projecte d'actuació específica amb subjecció a les determinacions del planejament, sense que sigui exigible aprovar un pla especial urbanístic de desenvolupament.

Li correspon al Departament competent en matèria d'urbanisme la instrucció íntegra del procediment d'aprovació del projecte en una sola fase, **quan l'actuació afecti a terrenys de més d'un terme municipal**. En aquest cas és preceptiu que el Departament demani a les Administracions interessades (entre les quals s'inclouen els Ajuntaments) que informin sobre l'actuació. Aquest informe, tot i ser obligatori que es demani a les administracions, no és vinculant, és a dir, el que s'exposi en ell no genera obligació de cap tipus.

6.4 Informació pública i tràmit d'audiència

Tal i com s'ha esmentat, el tràmit d'informació pública que existeix en aquest punt de la tramitació d'un projecte d'energies renovables és comú a l'autorització administrativa, l'avaluació d'impacte ambiental i la tramitació del projecte d'actuació específica d'interès públic en sòl no urbanitzable.

El Departament competent en matèria d'energia, i els departaments competents en matèria d'urbanisme, paisatge i medi ambient han de comprovar, en el termini d'un mes, la suficiència i la idoneïtat de la documentació aportada per l'empresa promotora. Al donar resposta a la suficiència i idoneïtat de la documentació aportada, l'òrgan ambiental ha de comunicar al Departament competent en matèria d'energia la relació d'entitats i d'administracions que han de ser consultades als efectes de l'avaluació d'impacte ambiental. Entre aquestes administracions, lògicament, es troben els Ajuntaments afectats per els projectes.

El Departament competent en matèria d'energia, en el termini d'un mes a comptar des de que s'hagi comprovat la idoneïtat de la documentació aportada per la persona promotora ha de sotmetre la documentació presentada al tràmit d'informació pública durant un període mínim de 30 dies. L'anunci d'informació pública ha de detallar que aquesta té efectes en els següents procediments administratius, exposats prèviament en aquesta guia:

1. Procediment per a l'obtenció de l'autorització administrativa prèvia i de construcció del parc eòlic o de la planta solar fotovoltaica i, si procedeix, per a la seva declaració d'utilitat pública.
2. Procediment per a l'autorització del projecte d'actuació específica d'interès públic en sòl no urbanitzable.

3. Procediment d'avaluació d'impacte ambiental.

De forma paral·lela a aquest tràmit d'informació pública, l'òrgan competent en matèria d'energia efectua el **tràmit d'audiència a les administracions i entitats afectades**, i sol·licita als organismes i empreses de serveis públics o d'interès general que emetin informe sobre la part que els pugui afectar. El Decret Llei precisa que en tot cas s'ha de consultar al Departament amb competències en matèria de patrimoni cultural. Si aquests informes no s'emeten en un mes, continua la tramitació.

Quan el promotor sol·liciti la declaració d'utilitat pública es consideren també persones interessades les persones que siguin titulars de béns i drets afectats.

En tots els casos l'òrgan competent en matèria d'energia ha de sol·licitar informe als ajuntaments en l'àmbit dels quals es pretengui implantar el projecte.

El Departament competent en matèria d'energia ha de donar trasllat de les al·legacions e informes rebuts en els tràmits d'audiència, consulta i informació pública a l'empresa promotora, qui ha de donar resposta en el termini de 30 dies. També en el termini de 15 dies ha de donar trasllat de les al·legacions i informes rebuts en els tràmits d'audiència, consulta i informació pública, i les respostes de la persona promotora als departaments competents en matèria d'urbanisme i paisatge i d'avaluació ambiental i als ajuntaments afectats amb la finalitat de que en el termini d'un mes puguin formular les seves observacions.

7. El meu municipi es veurà afectat per projectes d'energies renovables: què puc fer?

Com s'ha pogut observar, el paper de l'ens municipal en la tramitació d'un projecte d'energies renovables, si bé existeix, deixa poc marge de decisió real al municipi sobre si vol o no vol aquest projecte en el seu terme municipal.

L'Ajuntament, en aquest cas, està limitat a participar en la fase d'informació pública en les consultes prèvies, participar en la fase d'audiència, participar en la fase d'informació pública comú a l'autorització administrativa, l'Avaluació d'Impacte Ambiental i el projecte d'actuació urbanística, i, pel que fa a aquesta última tramitació urbanística, presentar un informe de

caràcter preceptiu (però que no obliga a res) a l'òrgan encarregat d'aprovar definitivament el projecte d'actuació urbanística.

En aquest sentit si que es pot tenir la sensació de certa vulnerabilitat, en la mesura en què l'ens municipal pot participar però pràcticament no té marge de decisió sobre què s'implantarà en el municipi.

Cal recordar, però, que els projectes d'energies renovables han de ser necessàriament compatibles a nivell de planejament territorial i urbanístic, en cas contrari la seva instal·lació és inviable. En aquest punt els ens municipals tenen molt a dir.

Una forma de tenir més marge de decisió sobre on i com es volen implantar aquests projectes d'energies renovables és a través de les determinacions que estableixi el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM). Si les previsions del POUM vigent no s'adapten al model energètic que es desitja al municipi, seguint les previsions del Decret Legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, per el qual s'aprova el Text Refós de la Llei d'Urbanisme i el Decret 305/2006, de 18 de juliol, per el qual s'aprova el Reglament de la Llei d'Urbanisme es pot procedir a la seva modificació.

En aquesta modificació serà clau establir quins seran els usos permesos, condicionats, i no permesos per a cada tipus de sòl, així com establir la suspensió de l'atorgament de llicències durant el temps que duri la tramitació del nou POUM per evitar futures incompatibilitats.

A continuació s'exposa una visió general del procediment a seguir per procedir a la modificació del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. Per més informació sobre com dur a terme la modificació del POUM, es recomana consultar el Decret Llei 1/2010, de 3 d'agost, per el qual s'aprova el text refós de la Llei d'urbanisme, i el Decret 305/2006, de 18 de juliol. Per el qual s'aprova el Reglament de la Llei d'Urbanisme.

7.1 Actuacions prèvies en la modificació del POUM

El primer pas per procedir a la modificació del POUM és que el Ple de l'Ajuntament decideixi com i quan s'inicia la revisió del planejament urbanístic del municipi i, com a conseqüència, la formulació del POUM. És comú que en aquest Ple es precisin, amb l'assessorament tècnic pertinent, les actuacions prèvies necessàries per iniciar els treballs de redacció de la

modificació del POUM. Els treballs i tràmits que es poden dur a terme en aquesta fase són els següents:

- a) **Inici dels treballs:** preparació de les bases cartogràfiques per al sòl no urbanitzable.
- b) **Encàrrec:** designació de l'equip tècnic que redactarà la documentació. A més també és necessari fer treball de camp, consistent en la recollida d'informació del medi físic i urbà, juntament amb un anàlisi detallat del planejament vigent. De tota la informació recollida sortirà una diagnosi prèvia de la problemàtica que presenta el municipi, en la que ja es pot fer valer quins són els problemes que pot originar la implantació de determinats projectes d'energies renovables si es considera pertinent.

Posteriorment es pot procedir a la suspensió potestativa (opcional) i preventiva de plans i llicències en els punts del municipi on es prevegin variacions en la regulació urbanística. Aquest aspecte és clau si és vol evitar que s'ubiquin projectes d'energies renovables en determinats indrets mentre es procedeix a la tramitació de la modificació del POUM. Aquestes àrees amb suspensió de llicències cal que es cartografiïn en un plànol, i que es publiqui juntament amb l'acord adoptat. Aquesta suspensió pot tenir una durada màxima d'un any, prorrogable per un any més.

També s'ha de procedir a la preparació del Pla de Participació Ciutadana, que ha d'incloure els objectius del pla i determinar els mecanismes de publicitat i participació.

7.2 Aprovació de l'avanç de modificació del POUM

L'avanç de modificació del POUM és un document d'objectius, criteris fonamentals i prioritats de la proposta d'ordenació i alternatives del nou model territorial previst. Amb l'avanç s'inicia el procediment de valoració de la sostenibilitat ambiental del pla, i inclou els següents treballs:

- 1. Redacció de l'avanç:** redacció del document d'avanç de la modificació del POUM sobre la base de les dades i objectius inicials.

De forma conjunta a l'acord del Ple en què s'aprova l'avanç de la modificació del POUM, es fa normalment alguna suspensió de llicències, que tampoc pot ser superior

a un any. L'acord s'ha de publicar també de forma telemàtica, a la premsa (diari de màxima difusió al municipi) i al Butlletí Oficial, definint els termes de la suspensió.

2. Exposició pública de l'avanç: S'han d'exposar de forma pública telemàtica i presencial els treballs, durant el termini de 30 dies hàbils, factor que ha de permetre a les corporacions, les associacions i els particulars la formulació de suggeriments i alternatives al planejament previst un cop els treballs de modificació estiguin suficientment desenvolupats.

3. Informe del Departament de Territori i Sostenibilitat (DTES): de forma simultània al període d'informació pública, l'Ajuntament ha de trametre l'avanç amb el document inicial estratègic al DTES, per obtenir el document d'abast (DA) de la Oficina Territorial d'Acció i Avaluació Ambiental (OTAA) i el primer informe urbanístic territorial de la Comissió Territorial d'Urbanisme. Amb el Document inicial estratègic, l'OTAA emet en el termini màxim de dos mesos el document d'abast, que permetrà l'elaboració de l'estudi ambiental estratègic (EAE) i posteriorment tramet la documentació a la Comissió Territorial d'Urbanisme per a que elabori l'informe urbanístic territorial.

4. Valoració dels suggeriments: és necessari que les persones responsables de la redacció elaborin un informe tècnic, d'anàlisi i valoració dels suggeriments recollits. L'organisme o la corporació titular, amb l'assessorament dels redactors del pla, han d'analitzar les alternatives i els suggeriments i han de proposar la confirmació o la rectificació dels criteris de planejament.

7.3 Aprovació inicial de la modificació del POUM

L'aprovació inicial de la modificació del POUM és una de les fases de la tramitació del nou planejament urbanístic de major importància. Es tracta d'una fase del procediment de **màxima publicitat i participació**, en el qual les propostes de la modificació del POUM es contrasten amb qüestions ambientals, sectorials i amb la opinió pública.

Existeixen diversos treballs i tràmits en aquesta fase. A continuació s'exposen:

1. Redacció del document per l'aprovació inicial amb l'estudi ambiental estratègic (EAE). Un cop es valoren els suggeriments, s'inicia la fase de redacció del document de modificació del POUM que s'haurà de sotmetre a l'aprovació inicial. Els documents i contingut que ha de contenir el pla es troben definits al Text Refós de la Llei d'Urbanisme (arts. 50, 58, 59, 73, 86 bis, i Disposició Transitòria 6.2) i al Reglament de la Llei d'Urbanisme (arts. 69 a 75, 95 i 115 RLUC). De forma posterior a la fase d'elaboració del pla, la corporació o l'organisme encarregats de la formulació n'han d'acordar l'aprovació inicial (art. 85.2 del Text Refós de la Llei d'Urbanisme).

2. Aprovació inicial: l'aprovació inicial del POUM es fa per acord del Ple. L'aprovació inicial comporta la **suspensió obligatòria de llicències**, factor que impossibilita la implantació de projectes d'energies renovables en els terrenys afectats per la modificació. Cal recordar que, en les actuacions prèvies (fase anterior a l'aprovació inicial) es pot procedir, de forma potestativa, a suspendre llicències, però en aquest punt de la tramitació, la suspensió és obligatòria.

El termini de la suspensió en la fase d'aprovació inicial pot ser d'un o de dos anys, en funció de si s'havia adoptat l'acord previ de suspensió (potestativa) abans de l'aprovació inicial o no. **En total el termini màxim de suspensió és de dos anys.**

3. Exposició pública del document de modificació del POUM aprovat inicialment. Aquest anunci s'ha de fer en un diari oficial, i en els dos diaris de més tirada de la província; també s'ha de publicar de forma telemàtica a l'ajuntament i obrir un període d'informació pública de 45 dies hàbils, a disposició de tothom, on es poden plantejar les al·legacions que es considerin pertinents.

4.- Sol·licitud d'informes als organismes implicats: de forma posterior a l'aprovació inicial de la modificació del POUM és necessari demanar un informe preceptiu a organismes específics i altres organismes quan el nou POUM prevegi aspectes que afectin a la seva competència sectorial.

7.4 Aprovació provisional de la modificació del POUM

L'aprovació provisional és la fase del procediment en la què un cop incorporades les demandes dels ciutadans i dels organismes sectorials, així com les de l'òrgan ambiental, es

concreten les propostes del pla. Les tasques i tramitacions que es duen a terme en aquesta fase són les següents:

1. Valoració de les al·legacions i informes: anàlisi i valoració de les al·legacions i informes per part del personal tècnic i redactor de l'ajuntament. S'ha de donar resposta expressa a les al·legacions presentades.

2. Sol·licitud d'informe al Departament de Territori i Sostenibilitat: durant el període d'informació pública l'ajuntament d'aprovació provisional amb l'estudi ambiental estratègic (EAE) a l'administració ambiental que, en el termini de 45 dies, ha donat pautes per a l'elaboració del document resum. Un cop superada la fase de sol·licitud d'informes i valorades les al·legacions, cal trametre al DTES el document tècnic d'aprovació provisional amb l'estudi ambiental estratègic, una proposta de document resum i, juntament amb l'informe a les al·legacions per obtenir de l'OTAA la declaració ambiental estratègica (DAE) i de la Comissió Territorial d'Urbanisme, un segon informe urbanístic territorial.

L'OTAA ha d'emetre en el termini màxim de tres mesos la declaració ambiental estratègica definitiva que permetrà l'elaboració del document resum que acompanya el document de modificació del POUM per aprovació provisional. Serà l'administració ambiental qui tramet la documentació a la Comissió Territorial d'urbanisme per a que elabori aquest segon informe. Una vegada es tenen aquestes dues resolucions, es pot fer l'aprovació provisional de la modificació del POUM.

3. Redacció del document de modificació del POUM que incorpora les determinacions resultants dels informes i les al·legacions.

7.5 Aprovació definitiva de la modificació del POUM

L'aprovació definitiva és l'acte de l'òrgan competent mitjançant el qual, a través de la publicació corresponent, el pla adquireix executivitat. Els treballs i tràmits a dur a terme en aquesta fase son els següents:

1. Tramesa a la Comissió Territorial d'Urbanisme del document tècnic i administratiu per a la seva aprovació definitiva. L'ajuntament ha de trametre a la

Comissió Territorial d'Urbanisme l'expedient tècnic i administratiu complet en format digital.

2. Resolució d'aprovació definitiva per part de la Comissió Territorial d'Urbanisme. El termini màxim perquè la CTU (o l'òrgan competent) adopti la resolució d'aprovació definitiva, o bé de suspensió, denegació o retorn, és de quatre mesos, a comptar de l'entrada de l'**expedient complet** de POUM al registre corresponent.

3. Publicitat i aprovació definitiva. L'executivitat de l'aprovació definitiva és efectiva amb la publicació de l'acord d'aprovació definitiva del POUM al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya i la publicació al Registre de Planejament Urbanístic de Catalunya.

8. Recomanacions generals

Amb tot l'exposat en aquesta Guia i complementàriament a les recomanacions ja donades a l'administració local, tot seguit es fan una sèrie de recomanacions de caràcter general. Recomanacions en els àmbits de la normativa i la planificació de les energies renovables a Catalunya, tot recollint l'exposat en el [següent manifest](#):

1. La derogació del Decret Llei16/2019, que es va aprovar sense participació pública ni l'avaluació ambiental estratègica, com exigeix la Directiva 2001/42/CE, de 27 de juny de 2001, relativa a l'avaluació dels efectes de determinats plans i programes en el medi ambient i que està provocant uns importants i greus impactes ambientals, paisatgístics, sobre el patrimoni natural, geològic, cultural, i agrari de Catalunya i sobre la qualitat de vida i el futur de la població rural, tot creant uns greus desequilibris socioeconòmics en el món rural.
2. La paralització immediata de la tramitació de tots els projectes de renovables, excepte els projectes d'autoconsum i els d'iniciativa pública o privada que es basin en la sostenibilitat i aprofitin el sol urbà o industrial o les seves edificacions, aplicant una moratòria fins la redacció i aprovació d'un pla de transició energètica que n'ordini la seva implantació de forma sostenible.

3. La redacció i aprovació d'un pla d'implantació de les energies renovables que permeti una transició energètica real, basada en les renovables i que segueixi el model de l'energia distribuïda, on l'energia es produeixi a prop dels llocs de consum i situant les centrals productores d'energia en els polígons industrials, en zones periurbanes degradades, de baix valor ambiental i agrari, en zones de concentració d'infraestructures, en zones d'activitat portuària, utilitzant els sostres urbans, etc.

Aquest model d'implantació ha de ser participatiu, sostenible i compatible amb la preservació dels espais d'interès ecològic, paisatgístic, geològic, cultural, històric i agrari i compatible amb la conservació de la biodiversitat i de la qualitat de vida de les persones del medi rural.

Aquesta implantació ha de ser controlada per l'administració que n'ha de marcar les condicions prèvies que han de complir els projectes i establir en quins indrets es poden ubicar aquestes instal·lacions.

4. Un cop aprovat el pla de transició energètica cal implementar la transparència en la tramitació dels projectes de centrals energètiques que ha facilitar l'accés a la informació i la participació de les parts interessades. Actualment els projectes es tramiten sense vetllar per aquesta transparència, dificultant l'accés a la informació, la presentació d'al·legacions i el coneixement de l'estat de tramitació administrativa.

5. Redactar un nou Pla de l'Energia de Catalunya (PECAT). El que teníem ara tenia una vigència fins al 2020, així, doncs, ja està caducat. Cal elaborar un nou PECAT permetent la participació activa en la seva elaboració. El PECAT, entre d'altres aspectes, ha de definir les necessitats energètiques i les fonts de producció des d'una òptica de contenció del canvi climàtic i foment de les energies renovables amb participació social.

Cal que s'estableixi ben clarament que la producció d'energia de fonts renovables substituirà a l'energia produïda per les nuclears, les tèrmiques, les incineradores i la resta de fonts productores d'energia que no siguin renovables o que comportin problemes ambientals i que es farà una veritable transició energètica, marcant les condicions d'aquesta transició.

Cal que el pla doni un impuls, tant a nivell de normativa com pel que fa al suport financer, als projectes de producció d'energia renovable pública, promoguts pels municipis o altres administracions o per cooperatives o grups locals, que es basi en

l'aprofitament dels sostres, dels espais urbans, industrials o l'aprofitament d'altres espais degradats, sense valor ambiental, paisatgístic ni agrari.

Guia elaborada i editada per **Ecologistes de Catalunya**.

Entitat membre d'EdC a l'àmbit territorial del Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre:

Grup d'Estudi i Protecció dels Ecosistemes Catalans – Ecologistes de Catalunya (GEPEC-EdC)

Adreça: Av. de Prat de la Riba, 18 2n, 43201 Reus, Tarragona

Telèfon de contacte: 977331142

Correu electrònic: defensaambiental@gepec.cat

Lloc web: www.gepec.cat

Entitat membre d'Edc Col·lectiu Ecologista Bosc Verd

Correu electrònic: boscverd@boscverd.org

Lloc web: www.boscverd.org

Consulta i firma el Manifest per un model energètic sostenible